

Espai de contrast

Criteris d'avaluació per a les escoles bressol municipals

24 de gener i 17 febrer

Consultores : Gemma Torregrosa i Clara Puigventós

OBJECTIUS DE LA SESSIÓ

Presentar el treball que s'està realitzant: Manual de Programació

Recollir opinions i suggeriments a incorporar en el Manual per part de les participants.

Aprofundir en el coneixement dels Criteris d'avaluació i promoure la reflexió.

Recollir les aportacions de les participants sobre els indicadors d'avaluació relacionats amb les competències del currículum d'educació Infantil.

CONTINGUT DE LA SESSIÓ

9.00 a 9.30 h	ESMORZAR DE BENVINGUDA
9.30 a 10 h (30')	INTRODUCCIÓ AL CONTINGUT DEL MANUAL DE PROGRAMACIÓ
10.0 a 10.35 h (35')	LA IMPORTÀNCIA DELS CRITERIS D'AVALUACIÓ I LA SEVA RELACIÓ AMB D'ALTRES ELEMENTS EDUCATIUS
10.35 a 11.10 h (35')	DINÀMICA GRUPAL: ENTRENAREM LA MIRADA PER IDENTIFICAR ELS INDICADORS D'AVALUACIÓ
11.10 a 11.30 h (20')	PAUSA
11.30 a 12.30 h (60')	IDENTIFICAR INDICADORS D'AVALUACIÓ RESPECTES LES COMPETÈNCIES DEL CURRÍCULUM EI. DINÀMICA EN PETITS GRUPS. 1º part
12.30 a 13 h (30')	DEBAT SOBRE EL TREBALL ANTERIOR. DINÀMICA GRUPAL. GRUP GRAN 2º part
13.00 a 13.20 h (20')	CONCLUSIONS
13.20 a 13.30 h (10')	TANCAMENT SESSIÓ I DEMANDA DE FOTOS

1. PRESENTACIÓ DEL MANUAL DE PROGRAMACIÓ:

PER QUÈ ESTEM FENT UN MANUAL DE PROGRAMACIÓ?

CURRÍCULUM D'EDUCACIÓ INFANTIL

COMPETÈNCIES CLAU

EIXOS DE DESENVOLUPAMENT I APRENTATGE

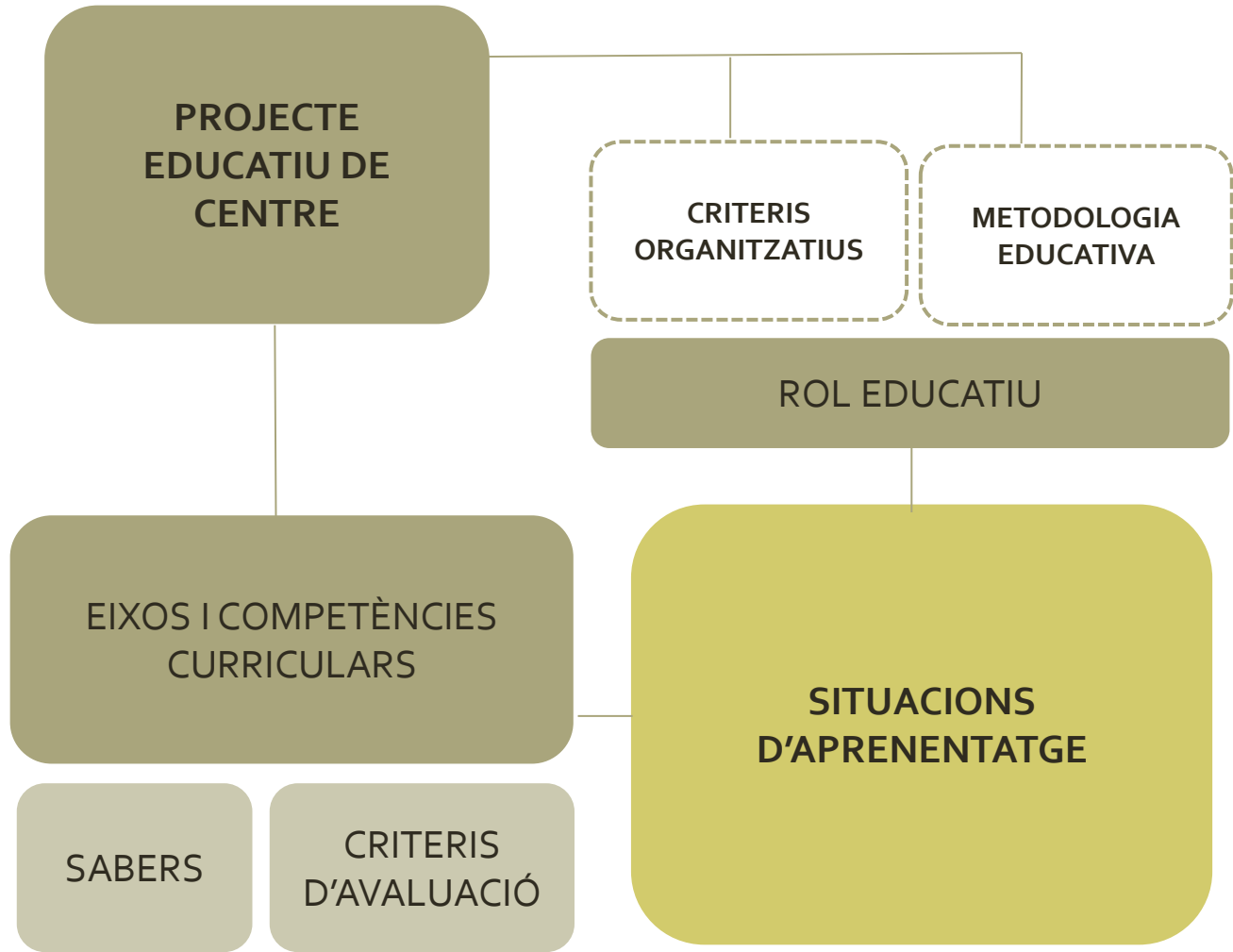
EIX₁: UN INFANT QUE CREIX AMB AUTONOMIA I CONFIANÇA

EIX₂: UN INFANT QUE ES COMUNICA AMB DIFERENTS LLENGUATGES

EIX₃: UN INFANT QUE DESCOBREIX L'ENTORN AMB CURIOSITAT

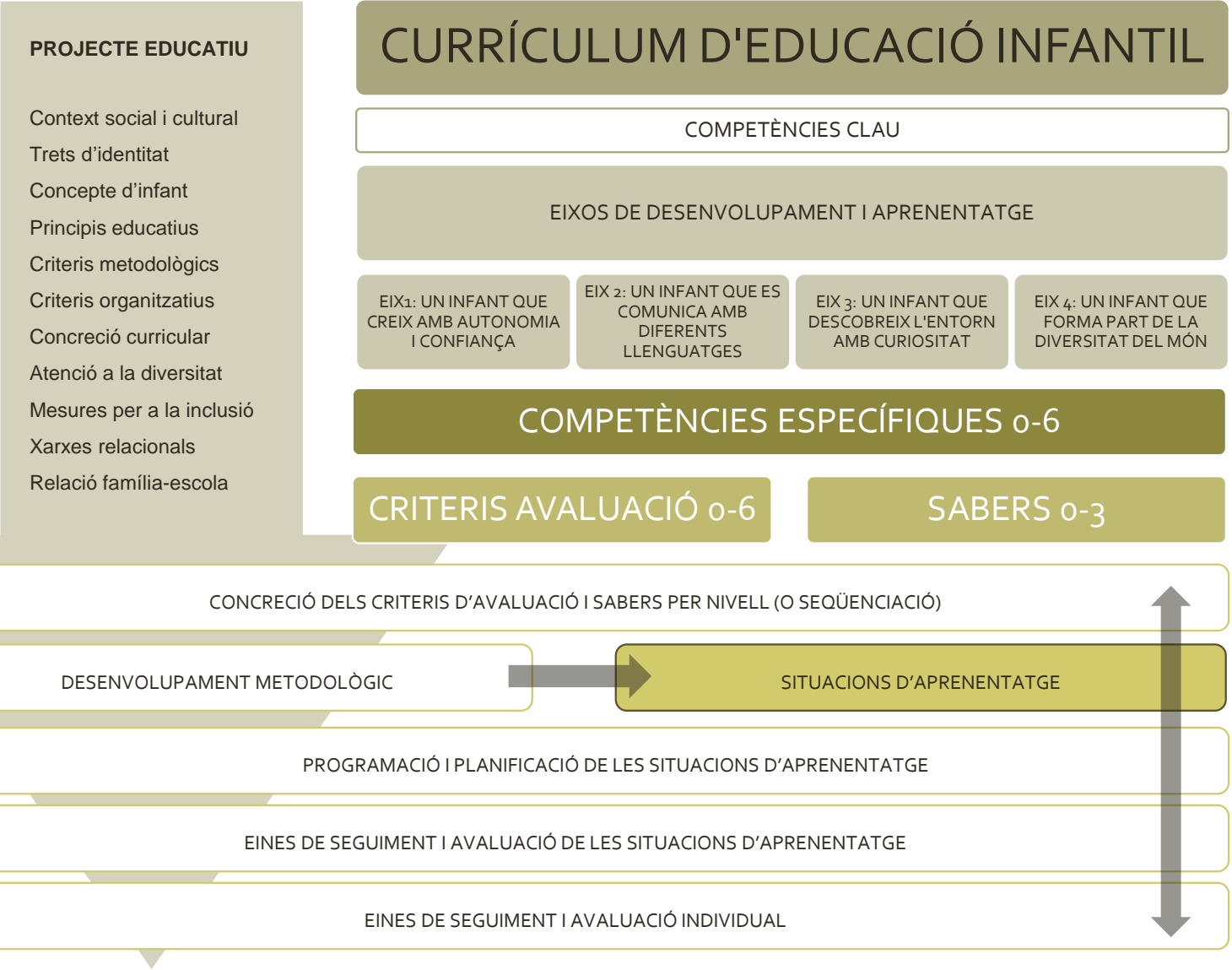
EIX₄: UN INFANT QUE FORMA PART DE LA DIVERSITAT DEL MÓN

RELACIÓ DE LES SITUACIONS D'APRENTATGE AMB EL PEC

Gràfic 2. Relació de les situacions d'aprenentatge amb el PEC. Elaboració La Baula

RELACIÓ DE LES SITUACIONS D'APRENTATGE ENTRE EL PEC I EL CONTINGUT CURRICULAR

Gràfic 3. Estructura del desplegament curricular. Elaboració La Baula

COM DONEM RESPOSTA AL MARC CONCEPTUAL?

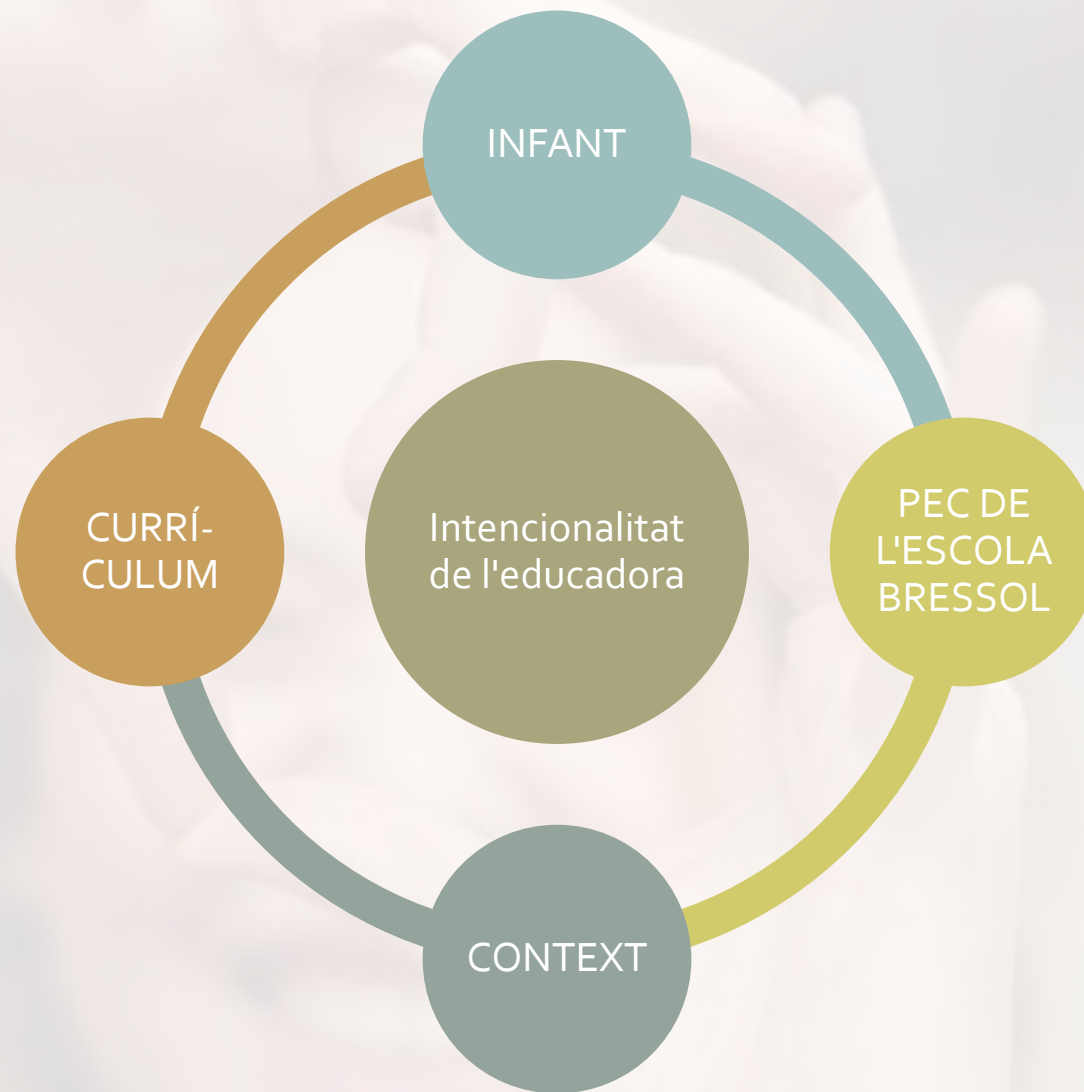
Contingut psicopedagògic i
Metodologies

10 idees clau del currículum de l'educació infantil

COMPONENTS TRANSVERSALS

QUÈ FEM QUAN PROGRAMEM?

QUÈ FEM QUAN PROGRAMEM?

AMB TOT EL QUE SAPS ARA...

SIT'HAGUÉSSIS DE POSAR A PROGAMAR, COM ET SENTIRIES?

QUÈ FEM QUAN PROGRAMEM?

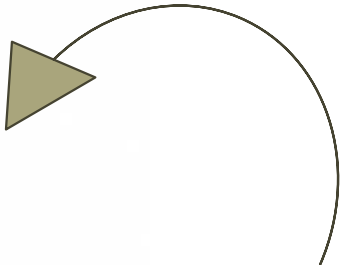
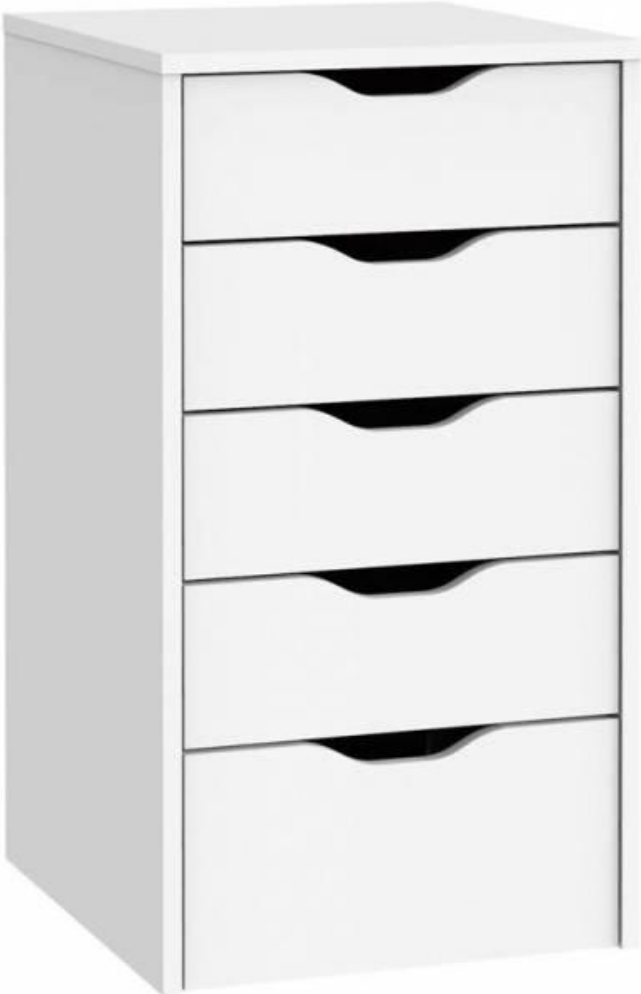
AMB TOT EL QUE SAPS ARA...

SIT'HAGUÉSSIS DE POSAR A PROGAMAR, COM ET SENTIRIES?

Gràfic 5. Procés cíclic de programació i avaluació. Elaboració La Baula

LES SITUACIONS D'APRENTATGE MARC

ESTEM TREBALLANT LES SEGÜENTS SITUACIONS D'APRENTATGE MARC

SITUACIONS D'APRENTATGE MARC		OBJECTIUS CURRICULARS	EIXOS-COMPETÈNCIES
1	LLENGUATGES LITERARIS	E) G) H)	2.2
2	LLENGUATGES ARTÍSTICO-PLÀSTICS	E) G)	2.2
3	LLENGUATGES MUSICALS	E) G)	2.2
4	COS I MOVIMENT	A) B) C)	1.1
5	PENSAMENT CIENTÍFIC / EXPLORACIÓ DEL MEDI NATURAL	D) I)	3.2 / 3.3
6	JOC MANIPULATIU I MATEMÀTIC	G) I)	2.2 / 3.1
7	JOC SIMBÒLIC	E) F) H)	2.1 / 4.1
8	TRANSICIONS Entrades i sortides, canvi d'espai, preparació sortida a l'espai exterior, abans de dinar, llevades i tornar a l'aula, moments de retrobada grupal, orientació en l'espai i organització en el temps, gestió dels canvis	B) C)	1.3
9	HIGIENE , AUTOCURA PERSONAL i DESCANS	A) B) C) H)	1.4
10	ALIMENTACIÓ	A) C)	1.4
11	DESCOBERTA DE L'ENTORN SOCIAL I CULTURAL: FESTES I TRADICIONS	D) F)	4.2
12	AUTOCONEIXEMENT I VIDA AMB ELS ALTRES	A) B) F) H)	4.1 / 1.1 / 1.2

SITUACIÓ D'APRENENTATGE MARC: HIGIENE, AUTOCURA PERSONAL I DESCANS

Descripció general de la situació d'aprenentatge:

Aquesta situació d'aprenentatge engloba les activitats quotidianes d'higiene de mans i cara, canvi de bolquers i control d'esfínters, endreça i cura del material i espai, activitats de vestir-se i desvestir-se i el descans. En aquestes activitats, l'infant va prenent consciència de les seves necessitats i va adquirint les competències i sabers per respondre-hi de manera efectiva. Entren en joc també els sabers relacionats amb la salut i l'autocura, iniciant-se en l'autoconeixement i l'autopercepció.

CONCRECIÓ I ADEQUACIÓ CURRICULAR

OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA

- Contèixer el propi cos i el dels altres, adonant-se de les seves possibilitats, i progressar en el seu domini, el moviment i la coordinació.
- Assolir progressivament seguretat afectiva i benestar emocional, i anar-se formant una autoimatge positiva i una imatge positiva dels altres.
- Anar adquirint autonomia en situacions quotidianes, resolent i superant nous reptes, de forma creativa.
- Desenvolupar actituds que fomentin la igualtat entre tots els gèneres, la salut, la cura, el consum responsable, els hàbits sostenibles i el respecte i la valoració de la diversitat.

EIXOS, COMPETÈNCIES I SABERS

EIX	COMPETÈNCIA	SABER
Eix 1. Un infant que creix amb autonomia i confiança	1. Progressar en el coneixement i el domini del cos, en el moviment i la coordinació, adonant-se de les pròpies possibilitats, per anar desenvolupant autonomia personal i una autoimatge ajustada i positiva.	Cos, moviment i autonomia <ul style="list-style-type: none"> Adquisició d'una progressiva autonomia en situacions quotidianes. Desenvolupament progressiu d'estratègies per identificar i evitar situacions de risc o perill.
	2. Viure les emocions, expressant i reconeixent sentiments i necessitats, per anar creixent en benestar emocional i seguretat afectiva.	Desenvolupament de l'afectivitat <ul style="list-style-type: none"> Vivència i expressió de les pròpies necessitats, preferències i interessos. Col·laboració i ajuda mútua en diferents contextos i moments de la vida quotidiana.
	3. Adonar-se de la influència de l'espai i el temps en les situacions de vida quotidiana a partir de les experiències viscudes, per créixer amb seguretat i entendre el món.	Orientació en l'espai i organització en el temps. Gestió dels canvis <ul style="list-style-type: none"> Orientació autònoma en els espais habituals i quotidians i iniciació en l'ús de termes relatius a l'espai (aquí, allà, dins, fora, etc.). Orientació en les seqüències temporals en què s'organitza la vida diària.
	4. Progressar en l'adquisició de normes i hàbits saludables i ecosocialment responsables, guanyant confiança en les pròpies possibilitats i capacitats per construir la pròpia identitat.	Hàbits de vida saludable per a l'autocura i la cura de l'entorn <ul style="list-style-type: none"> Identificació i manifestació de les pròpies necessitats fisiològiques. Participació en les accions quotidianes d'alimentació, higiene personal i descans. Participació en hàbits sostenibles relacionats amb el benestar corporal, la higiene i la salut.

CONCEPTUALITZACIÓ DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE

REPTES I CONTEXT		OBJECTIUS ESPECÍFICS
REPTES Els reptes en la situació d'aprenentatge d'higiene, autocura i descans consisteixen en els diversos processos de presa de consciència personal i identificació de les pròpies necessitats, així com el desenvolupament de les capacitats i habilitats necessàries per a cobrir-les de manera autònoma i independent. Tot plegat, implica l'aprenentatge de diversos processos que s'han de donar de manera seqüenciada per tal que l'infant els vagi assimilant i aprengui progressivament i amb coherència amb l'activitat en si.		<ul style="list-style-type: none"> Identificar les pròpies necessitats fisiològiques i els mecanismes i estratègies per a donar-hi resposta. Obtenir seguretat i benestar físic i emocional mitjançant accions d'autocura personal. Adquirir autonomia en les situacions quotidianes d'higiene, autocura i descans.
CONTEXT El context en el que es desenvolupa la situació d'aprenentatge d'higiene, autocura i descans s'ubica en les activitats de vida quotidiana de l'escola. Precisament, les funcions més bàsiques de l'escola bressol són les relatives a l'atenció de les necessitats fisiològiques, en les quals s'emmarca aquesta situació d'aprenentatge. Tot i així, cal evidenciar que l'àmbit és molt més ampli que el relatiu a cobrir les necessitats biològiques i es situa en un context d'autoconeixement i d'autopercepció per anar assolint autonomia en la pròpia cura personal, de benestar i de salut.		
ESTRATÈGIES D'INTERVENCIÓ EDUCATIVA*		CRITERIS D'AVALUACIÓ**
Les estratègies educatives principals que haurem de desenvolupar en el marc d'aquesta situació d'aprenentatge seran: <ul style="list-style-type: none"> Individualització: Identificar les necessitats i donar-hi resposta de manera individual segons les capacitats, els gustos i interessos dels infants i a mesura que vagin sorgint. Vincle afectiu: a partir de demostracions d'afecte i de la cura individualitzada per establir una relació afectiva i segura, tenint cura dels detalls, la relació, les mirades, el to de veu i el contacte. Temps i presència: En les activitats quotidianes és molt important que els infants disposin del temps necessari per a realitzar-les i per anar assolint autonomia. Aquest temps s'hauria d'acompanyar d'una presència i d'una mirada de reconeixement a l'activitat de l'infant que li transmeti confiança. Verbalització: El reconeixement també el podem acompanyar amb paraules tant per descriure l'activitat que està portant a terme l'infant com amb paraules d'ànim i encoratjament envers els assoliments. 		Els criteris d'avaluació de la situació d'aprenentatge són: <ul style="list-style-type: none"> Actuar cada vegada de manera més autònoma en situacions quotidianes, desenvolupant hàbits d'higiene, alimentació i cura personal. Mostrar progressivament sentiments de seguretat personal en situacions quotidianes, confiant en les pròpies possibilitats i manifestant iniciativa. Demandar, acceptar i oferir ajuda, establint relacions afectives positives, de manera lliure, segura i respectuosa en moments de vida quotidiana. Incorporar estratègies i hàbits saludables relacionats amb la cura personal i la cura de l'entorn, mostrant progressivament iniciativa i confiança. Mostrar interès en diferents situacions, perseverant i demanant o acceptant ajuda, si és necessari.

*En l'Annex 1 es descriuen concretament pautes per a la pràctica educativa dins de cada proposta d'aprenentatge.

**En l'Annex 2 es detallen els indicadors d'avaluació per grups d'edat de la situació d'aprenentatge.

DESCRIPCIÓ I CONCRECIÓ DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE*

DESENVOLUPAMENT DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE, ESPAIS I MATERIALS

La situació d'aprenentatge marc engloba diverses activitats que es relacionen amb objectius comuns, tot i que es desenvolupen de manera independent:

- Canvi de bolquer
- Control d'esfínters/Ús del vàter
- Rentar mans i cara
- Mocar-se
- Vestir-se / Desvestir-se
- Ordre i endreça
- Descans

Els criteris bàsics per a desenvolupar aquestes activitats són els següents:

- L'activitat ha de ser el màxim d'individualitzada, atenent a les necessitats, processos i ritme de cada infant.
- Les activitats de la vida quotidiana han de promoure una rutina i un ritme diari de l'escola, afavorint la seguretat d'una estructura fixa per a la realització d'algunes activitats.
- Les rutines no s'han d'instaurar d'una manera absoluta i impositiva ni les hem de considerar com a elements inamovibles. Cal que siguin prou fixes i estables per tal d'assegurar un context educatiu segur i fiable, però amb prou flexibilitat per tal d'atendre els infants segons les seves necessitats, alhora que es puguin anar-hi introduint matisos per ajustar l'activitat a l'infant.
- Les activitats d'aquesta Situació d'Aprenentatge tenen una incidència directa en el benestar i en l'autopercepció dels infants pel que s'han de realitzar amb el màxim de respecte, afecte i delicadesa possible.
- En les activitats que es realitzen de manera grupal com poden ser el rentar mans o el descans, hem de poder preveure l'impacte que té aquest fet en el desenvolupament de l'activitat per tal de minimitzar els efectes negatius i pensar en una organització que permeti la realització en petit grup o de manera esglaonada i que faciliti l'atenció individualitzada.

ESPAIS I MATERIALS DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE

Els espais per a la realització de la situació d'aprenentatge es situen prioritàriament en els espais específics per a l'activitat: vàter, canviador, espai d'higiene i dormitori, tot i que abasten a tots els espais del centre pel que fa a l'activitat d'ordre i endreça.

Així mateix, els mobles i materials són els específics per a la realització de cada activitat.

En tot cas, aquesta Situació d'Aprenentatge es relaciona de manera molt directa amb l'assoliment de l'autonomia per part dels infants, pel que és primordial que tots els espais i materials utilitzats en facilitin l'activitat independent. Així, tant els espais com els mobles i espais a utilitzar:

- Han d'estar a l'abast de l'infant, permetent-hi un fàcil accés.
- Han d'afavorir i no limitar el moviment lliure de l'infant.
- Han de disposar-se de manera comprensible per als infants i tenir llocs fixes.
- Han de promoure i facilitar la relació individualitzada i afectiva entre educadora i infant.
- Han de tenir una ambientació agradable, acollidora i harmoniosa.

SEQÜENCIACIÓ DE LA SITUACIÓ D'APRENENTATGE / ESPECIFICITATS PER GRUP D'EDAT

En general, totes les activitats han d'estar seqüenciades per tal de facilitar que es pugui passar d'una assistència total en la seva realització en els infants més petits a realitzar-se amb autonomia i independència en els infants més grans.

Com que cada activitat té els seus propis processos de realització, cal tenir-ne clara la seqüència per tal d'anar treballant de manera progressiva l'assoliment de noves fites per part dels infants.

*En les propostes educatives relatives a la Situació d'Aprenentatge es recullen les especificitats i seqüències de les activitats que comprenen aquesta programació (Annex 1)

EXEMPLE D'UNA S.A.M.

PROPOSTES VINCULADES A LES SAM

NETEJA DE MANS I CARA
METODOLOGIA I DESENVOLUPAMENT
<p>El rentar-se les mans es realitza com una rutina abans i després de cada àpat, després d'utilitzar el vàter i en tornar de l'espai exterior. La cara es rentarà després de menjar i quan es consideri necessari.</p> <p>En la resta de moments, l'infant marca el ritme d'aquestes activitats, d'acord amb les seves necessitats fomentant la seva autonomia, la seva autopercepció i la comprensió del què significa estar net/brut.</p> <p>El procés de rentar mans i cara és gradual i progressiu passant de ser una activitat que realitza l'educadora als infants a ser un acte completament autònom.</p> <p>Al ser una rutina a realitzar en diversos moments de la vida diària, implica que es realitza en grup i que poden confluïr diversos infants en la realització de l'activitat. En aquest sentit és important poder adequar el nombre d'infants que realitzen l'activitat a les piques i espai disponible i al nombre d'educadores que poden acompanyar-la. Així, és preferible organitzar petits grups que permetin individualitzar l'activitat i permetre al màxim la seva realització autònoma. L'educadora s'hauria de situar al costat de l'infant i a la seva alçada, realitzant, acompanyant o supervisant els passos a seguir en el rentat de mans, els quals són:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Arremangar les mànigues del jersei, si és de màniga llarga. 2. Obrir l'aixeta. 3. Mullar les mans. 4. Posar el sabó. 5. Fregar les mans: palmells, dors i entre els dits. 6. Esbandir el sabó. 7. Agafar tovallola/paper eixugamans. 8. Eixugar les mans. 9. Guardar la tovallola/tirar el paper a la paperera. <p>En el cas de rentar la cara s'afegeixen les següents accions:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Amb les mans molles, fregar la cara i boca. 2. Comprovar en el mirall que es té la cara neta. 3. Eixugar la cara. <p>Realització per part de l'educadora (I0): Si és l'educadora que neteja mans i cara als infants realitzarà les accions amb cura, verbalitzant i repetint sempre els mateixos passos. L'educadora es situarà a l'alçada dels infants, al seu costat, acompanyant les accions amb delicadesa i establint una comunicació constant amb l'infant.</p> <p>Passos intermedis (I1): Els passos intermedis dependran de l'observació que anem fent dels infants i la seva motivació per realitzar l'activitat de manera autònoma. Així, l'educadora obrirà l'aixeta i deixarà que els infants es mullin les mans, els hi posarà el sabó i els guiarà per ensabonar-se les diferents parts per, posteriorment, esbandir-les i que no quedin restes de sabó. Finalment, ajudarà l'infant a eixugar-se les mans i els guiarà en guardar la tovallola o bé en tirar el paper a la paperera.</p> <p>Realització autònoma (I2): L'educadora supervisarà l'activitat, recordarà els passos a seguir i oferirà ajuda a qui la pugui necessitar. És important que els infants tinguin tot el que necessitin al seu abast: arribin a l'aixeta, puguin accedir al sabó, puguin agafar la tovallola o paper eixugamans i tinguin al costat la paperera per poder-hi tirar el paper brut.</p>

És interessant poder tenir documentat el procés i fer-lo visible en l'espai d'higiene per afavorir el desenvolupament de l'activitat de manera autònoma.		
ESPAIS I MATERIALS	IMATGES	
<p>Disposarem de tot el que necessitem per a aquest procés al seu abast:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pica amb aixeta a la seva alçada. • Mirall per pica. • Sabó. Pots amb dispensadors situats al costat de la pica. • Penjadors amb la tovallola a la seva alçada / dispensador paper eixugamans. • Paperera. 		
SEQÜENCIACIÓ / ESPECIFICITATS PER GRUPS D'EDAT		
<p>El procés de rentar-se mans i cara serà gradual, procurant que els infants vagin actuant cada vegada de manera més independent, passant de l'assistència total de l'adult a I0, a un cert acompanyament a I1 fins a la realització completament autònoma de l'activitat a I2.</p>		
ESTRATÈGIES EDUCATIVES		
PRESENCIA I INTERVENCIÓ	PREGUNTES	VOCABULARI
<ul style="list-style-type: none"> • Situar-nos a la seva alçada. • Acompanyar o assistir l'activitat des del seu costat. • Verbalitzar tots els passos i seqüències de l'activitat. • Indicacions clares i precises. • Acompanyar amb cura i moviments suaus i delicats. 	<ul style="list-style-type: none"> • Com tens les mans? I la cara? • Com sabem que ja està net? • Què vol dir estar brut? • Com està l'aigua? • Com baixa l'aigua? • I ara què hem de fer? • Què hem de fer abans / després? 	<ul style="list-style-type: none"> • Elements: aigua, sabó, aixeta, pica, tovallola, paper, paperera,... • Accions: Arremangar, obrir, tancar, prémer, ensabonar, fregar, eixugar, penjar, esquitjar, tirar,... • Qualitats de l'aigua: fred/calent, fort/flaix,... • Qualitats del sabó: bombolles, espuma,... • Quantitats: molt/poc, bastant, suficient,... • Net/Brut, sec/moll,...
A EVITAR		
<ul style="list-style-type: none"> • Realitzar l'activitat en un grup nombrós que dificulti l'accés i l'estada a l'espai d'higiene, a banda d'impedir el poder realitzar l'activitat amb calma i relax. • Assistir l'activitat agafant l'infant per darrera i entre les cames de l'educadora que n'impedixi el moviment lliure. • Realitzar diferents passos en diferents espais. Tot el procés s'ha de poder realitzar en el mateix espai, condicionat per a fer-ho. 		

2. LA IMPORTÀNCIA DELS CRITERIS D'AVALUACIÓ I LA SEVA VINCULACIÓ AMB ALTRES ELEMENTS EDUCATIUS

Els indicadors ens permetran valorar l'assoliment dels objectius, així com el progrés en l'assoliment de les competències i dels sabers.

ELS CRITERIS QUE ENS MARCA EL CURRÍCULUM

3.2 CRITERIS D'AVALUACIÓ D'ETAPA

EIXOS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D'AVALUACIÓ
Eix 1. Un infant que creix amb autonomia i confiança	1. Progressar en el coneixement i el domini del cos, en el moviment i la coordinació, adonant-se de les pròpies possibilitats, per anar desenvolupant autonomia personal i una autoimatge ajustada i positiva.	<p>Avançar en el moviment, el domini i el coneixement del propi cos, ajustant les accions i les reaccions a cada situació i desenvolupant la coordinació, l'equilibri i la precisió.</p> <p>Participar en diferents contextos de joc adequant les possibilitats motrius, superant reptes motrius i adequant el to muscular.</p> <p>Mostrar progressivament sentiments de seguretat personal en situacions quotidianes, confiant en les pròpies possibilitats i manifestant iniciativa.</p> <p>Actuar cada vegada de manera més autònoma en situacions quotidianes, desenvolupant hàbits d'higiene, alimentació i cura personal.</p> <p>Adquirir habilitats manipulatives en situacions quotidianes, mostrant una coordinació progressiva.</p>
	2. Viure les emocions, expressant i reconeixent sentiments i necessitats, per anar creixent en benestar emocional i seguretat afectiva.	<p>Expressar progressivament les necessitats i els desitjos derivats de les pròpies emocions adquirint confiança i seguretat afectiva i emocional.</p> <p>Demandar, acceptar i oferir ajuda, establint relacions afectives positives, de manera lliure, segura i respectuosa en moments de vida quotidiana.</p>
	3. Adonar-se de la influència de l'espai i el temps en les situacions de vida quotidiana a partir de les experiències viscudes, per créixer amb seguretat i entendre el món.	<p>Utilitzar les nocions temporals i espacials bàsiques a partir de les pròpies vivències.</p> <p>Desenvolupar aspectes de raonament espacial a través de jocs d'exploració i situacions de vida quotidiana.</p> <p>Avançar en la gestió del propi temps, anticipant i planificant l'acció per fer una tasca.</p>
	4. Progressar en l'adquisició de normes i hàbits saludables i ecosocialment responsables, guanyant confiança en les pròpies possibilitats i capacitats per construir la pròpia identitat.	<p>Incorporar estratègies i hàbits saludables relacionats amb la cura personal i la cura de l'entorn, mostrant progressivament iniciativa i confiança.</p> <p>Mostrar interès en diferents situacions, perseverant i demanant o acceptant ajuda, si és necessari.</p> <p>Comprendre la necessitat d'acords i normes, ajustant la seva actuació als diferents contextos de joc.</p>

RELACIÓ ENTRE CRITERI I INDICADOR D'AVALUACIÓ

CRITERI D'AVALUACIÓ	INDICADOR D'AVALUACIÓ
Com es desenvolupa la competència?	Com podem saber que el criteri s'acompleix?
Com ha de ser això que volem aconseguir?	Es relacionen amb accions que podem observar (indicadors objectivables)
Quin és el nostre "ideal" d'assoliment de la competència?	Hi pot haver més d'un indicador per criteri.
No són mesurables	Són mesurables. Mesuren el grau d'acompliment del criteri.
Són abstractes i reflecteixen l'ideal que voldríem que els infants assolissin	Són concrets i ens ajuden a decidir les accions a dur a terme per aconseguir aquest "ideal"

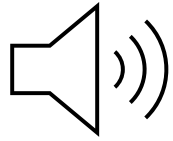
EXEMPLE DE RELACIÓ ENTRE CRITERI I INDICADOR D'AVAUACIÓ

CRITERI D'AVAUACIÓ	INDICADOR D'AVAUACIÓ
Actuar cada vegada de manera més autònoma en situacions quotidianes, desenvolupant hàbits d'higiene, alimentació i cura personal.	Incorpora el seus avenços motrius en les activitats relacionades amb l'alimentació
	Aplica el domini de les habilitats manipulatives en les activitats quotidianes
Adquirir habilitats manipulatives en situacions quotidianes, mostrant una coordinació progressiva.	Explora els objectes de l'entorn a través de la vista, el tacte i el gust.
	Utilitza estris de vida quotidiana amb la finalitat d'ús de l'objecte.
	Regula la força que exerceix sobre els objectes per utilitzar-los segons la finalitat de l'objecte

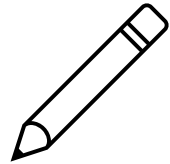
EXEMPLE DE RELACIÓ ENTRE CRITERI I INDICADOR D'AVALUACIÓ PER NIVELLS

EIX 1: Un infant que creix amb autonomia i confiança					
COMPETÈNCIA 1. Progressar en el coneixement i el domini del cos, en el moviment i la coordinació, adonant-se de les pròpies possibilitats, per anar desenvolupant autonomia personal i una autoimatge ajustada i positiva.					
SABERS	EI0	EI1	EI2	CRITERIS D'AVALUACIÓ	
Cos, moviment i autonomia	Descobriment i reconeixement de la pròpia imatge i la de les persones de l'entorn.	Comença a reconèixer la pròpia imatge Comença a reconèixer algunes parts de la cara i el cos Comença a dominar el propi cos en diverses situacions de moviment i exploració S'inicia en/domina moviments naturals propis de la seva etapa evolutiva	Reconeix la pròpia imatge Reconeix la imatge de les persones de l'entorn Reconeix les parts de la cara i del cos més habituals Domina el propi cos en el moviment	Reconeix les parts de la cara i del cos Domina la coordinació i l'equilibri en diverses situacions de moviment	Avançar en el moviment, el domini i el coneixement del propi cos, ajustant les accions i les reaccions a cada situació i desenvolupant la coordinació, l'equilibri i la precisió.
	Curiositat i interès en l'exploració sensoriomotriu i en les habilitats manipulatives necessàries.	Mostra curiositat i interès en l'exploració sensoriomotriu d'objectes de l'entorn	Mostra domini en les habilitats manipulatives en l'exploració sensoriomotriu	Mostra domini en les habilitats manipulatives en les activitats quotidianes	Adquirir habilitats manipulatives en situacions quotidianes, mostrant una coordinació progressiva.
	Descobriment d'objectes de manera activa i autònoma.	Mostra curiositat i interès per la descoberta activa i autònoma de l'entorn i objectes			
	Gaudi i benestar en el moviment lliure i el joc autònom.	Inicia el joc de descoberta i exploració sensorial amb els objectes de l'entorn	S'inicia en un joc progressivament més complex	Participa activament en jocs complexos que requereixen diferents habilitats motrius	Participar en diferents contextos de joc adequant les possibilitats motrius, superant reptes motrius i adequant el to muscular.

PER QUÈ ENS PODEN SERVIR ELS INDICADORS D'AVALUACIÓ?

Per comunicar a les famílies els aprenentatges dels seus infants

Per conèixer el procés d'aprenentatge dels infants

Per donar visibilitat al projecte educatiu del centre

Per establir criteris d'equip

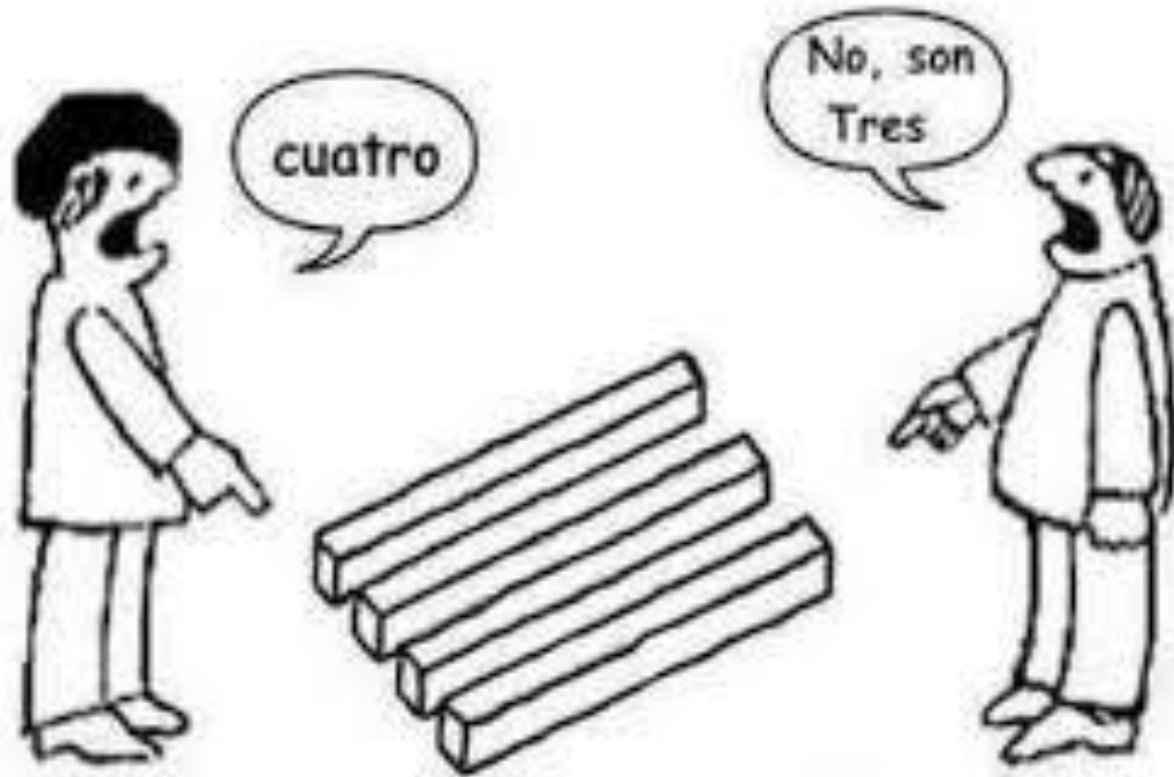

Reflexionar sobre la pròpia practica docent

PER QUÈ ENS
PODEN SERVIR ELS
INDICADORS
D'AVALUACIÓ?

Els indicadors ens permeten objectivar la mirada de manera grupal

¿ Son 3 o son 4 ?

PER QUÈ ENS
PODEN SERVIR ELS
INDICADORS
D'AVALUACIÓ?

Els indicadors ens permeten minimitzar els prejudicis

QUINS USOS ELS HI PODEM DONAR ALS INDICADORS?

Informes

Entrevistes

Documentació gràfica

Diari de grup

Diari d'infant

Informació que traspassem a les famílies

Retorn als infants

- Metaprenentatge
- Imatge positiva
- Evidenciar assoliment

EXEMPLE D'APLICACIÓ DELS CRITERIS I INDICADORS D'AVAUACIÓ 2on i 3er NIVELL CONCRECIÓ

CRITERI D'AVAUACIÓ SITUACIÓ D'APRENTATGE MARC (2ON NIVELL CONCRECIÓ)	INDICADOR D'AVAUACIÓ SITUACIÓ D'APRENTATGE AGRUPADES (2ON NIVELL DE CONCRECIÓ)	INDICADOR D'AVAUACIÓ SITUACIÓ D'APRENTATGE (3ER NIVELL DE CONCRECIÓ)
SITUACIÓ D'APRENTATGE MARC ALIMENTACIÓ I DESCANS	SITUACIÓ D'APRENTATGE ALIMENTACIÓ I ₁	SITUACIÓ D'APRENTATGE ALIMENTACIÓ GRUP I ₁ FEBRER EBM VENT DE PONENT
Actuar cada vegada de manera més autònoma en situacions quotidianes, desenvolupant hàbits d'higiene, alimentació i cura personal.	Incorpora el seus avenços motrius en les activitats relacionades amb l'alimentació	S'asseu a la cadira i s'acosta a la taula o fa el gest amb les cames per aproximar-s'hi
	Aplica el domini de les habilitats manipulatives en les activitats quotidianes	Pela la mandarina/ destapa el iogurt amb suport de l'educadora
Adquirir habilitats manipulatives en situacions quotidianes, mostrant una coordinació progressiva.	Explora els objectes de l'entorn a través de la vista, el tacte i el gust.	Agafa la cullera i se la posa a la boca , la llepa o la mossega amb menjar o sense.
	Utilitza estris de vida quotidiana amb la finalitat d'ús de l'objecte.	Identifica el seu pitet i l'agafa de la cistella
	Regula la força que exerceix sobre els objectes per utilitzar-los segons la finalitat de l'objecte	Té la intenció de posar-se el pitet per si mateix
		Agafa el got d'aigua amb les dues mans i se l'acosta a la boca per beure

TIP'S PER REDACTAR UN INDICADOR

- Utilitzar un VERB concret que descrigui una acció.
- Utilitzar un verb MESURABLE- OBJECTIU – QUANTIFICABLE
- CANVIAR L'ORDRE de la frase per ajudar a concretar:
  - Mostra curiositat per entendre l'entorn mitjançant preguntes o gestos
  - Utilitza el gest o la paraula per indicar consciència o coneixement de fenòmens naturals.
- VISUALITZAR en quines coses ens fixem per emetre una valoració subjectiva. Com sé si un infant mostra interès? Amb què em fixaré?
- Pensar a l'inrevés, en possibles signes que ens farien pensar en ALERTES sobre un infant que no realitza quelcom, que no evoluciona com hauria per la seva edat..

3.-DINÀMICA GRUPAL: ENTRENEM LA MIRADA DISSENYANT INDICADORS D'AVALUACIÓ

EIX 1: UN INFANT QUE CREIX AMB AUTONOMIA I CONFIANÇA

COMPETÈNCIA: 1. Progressar en el coneixement i el domini del cos, en el moviment i la coordinació, adonant-se de les pròpies possibilitats, per anar desenvolupant autonomia personal i una autoimatge ajustada i positiva.

CRITERIS D'AVALUACIÓ 0-6

- Avançar en el moviment, el domini i el coneixement del propi cos, ajustant les accions i les reaccions a cada situació i desenvolupant la coordinació, l'equilibri i la precisió.
- Adquirir habilitats manipulatives en situacions quotidianes, mostrant una coordinació progressiva.
- Participar en diferents contextos de joc adequant les possibilitats motrius, superant reptes motrius i adequant el to muscular.
- Actuar cada vegada de manera més autònoma en situacions quotidianes, desenvolupant hàbits d'higiene, alimentació i cura personal.
- Mostrar progressivament sentiments de seguretat personal en situacions quotidianes, confiant en les pròpies possibilitats i manifestant iniciativa.

SABER: Cos, moviment i autonomia. Adquisició d'una progressiva autonomia en situacions quotidianes.

INDICADORS 0-3:

- *Realitza (especificar activitat) amb autonomia i confiança.*

EIX 2. UN INFANT QUE ES COMUNICA AMB DIFERENTS LENGUATGES

COMPETÈNCIA 1. Interpretar, comprendre i expressar missatges, emprant recursos i coneixements basats en la pròpia experiència, per avançar en la comunicació i la construcció de nous aprenentatges.

CRITERIS D'AVALUACIÓ 0-6

- Interpretar de forma eficaç els missatges i les intencions comunicatives dels altres, identificant el sentit global de l'acte comunicatiu.
- Participar en situacions comunicatives de manera activa, espontània i respectuosa, ajustant el repertori comunicatiu a les propostes, als interlocutors i al context.
- Fer un ús funcional de la llengua oral augmentant el repertori lingüístic i expressant idees, desitjos, sentiments i emocions.
- Emprar la llengua oral com a forma per construir el propi pensament i regular l'acció en les interaccions amb els altres, elaborant progressivament un discurs més organitzat i coherent en diferents contextos.

SABER: Comunicació oral. Expressió, comprensió i diàleg. Ampliació progressiva del repertori lingüístic.

INDICADORS 0-3:

- Anomena correctament els noms dels objectes més propers

EIX 3. UN INFANT QUE DESCOBREIX L'ENTORN AMB CURIOSITAT

COMPETÈNCIA 3. Explorar i reconèixer elements i fenòmens del món natural, establint relacions entre la pròpia acció i les conseqüències que se'n deriven, per iniciar hàbits de sostenibilitat i conservació de l'entorn.

CRITERIS D'AVALUACIÓ 0-6

- Plantejar i verificar hipòtesis a partir de la manipulació i l'experimentació sobre diferents elements i materials per tal d'entendre els seus comportaments.
- Establir relacions entre els fenòmens del medi natural i la seva incidència en la vida quotidiana a partir del coneixement i l'observació del medi natural.
- Conèixer i cuidar amb una actitud de respecte el medi natural, identificant l'impacte de les accions humanes en la conservació i la preservació de l'entorn.
- Incorporar progressivament els aspectes bàsics de les funcions vitals dels éssers vius: nutrició, relació (en un medi concret) i reproducció, distingint-los dels objectes inerts.

SABER: Indagació en el medi natural. Cura, valoració i respecte. Manipulació i experimentació d'elements de l'entorn natural amb cura i respecte.

INDICADORS 0-3:

- *Es formula preguntes i possibles respostes sobre els fenòmens que observa*

EIX 4. UN INFANT QUE FORMA PART DE LA DIVERSITAT DEL MÓN

COMPETÈNCIA 1. Avançar en la relació amb els altres en condicions d'igualtat, creant lligams, per construir la pròpia identitat basada en els valors democràtics i de respecte als drets humans.

CRITERIS D'AVALUACIÓ 0-6

- Establir relacions i vincles saludables amb els altres que respectin la convivència, la diversitat i la igualtat de gènere.
- Reconèixer la diversitat del seu entorn proper, iniciant-se en el respecte a les diferències individuals.
- Participar en propostes de grup acceptant les dinàmiques i el funcionament acordat.
- Reproduir conductes, accions o rols lliures d'estereotips de gènere, a través del joc simbòlic en interacció amb els iguals.
- Iniciar-se en la resolució de conflictes, proposant alternatives i gaudint dels beneficis d'arribar a acords, amb l'ajuda de l'acompanyament de l'adult.

SABER: La vida amb els altres. Adquisició progressiva d'habilitats socials que facilitin la integració en els diferents grups en els quals participa.

INDICADORS 0-3:

- *Cerca la complicitat amb altres infants del grup*

4. DINÀMICA PETITS GRUPS: IDENTIFIQUEM INDICADORS D'AVUACIÓ EN RELACIÓ A LES COMPETÈNCIES, I ALS CRITERIS D'AVUACIÓ

Farem grups de 2 a 4 persones per treballar els indicadors relatius als diversos sabers agrupats per eixos i competències.

Es realitzarà una segona sessió de contrast on realitzarem la resta de sabers.

Us donem un full de treball per grup amb un saber. Qui acabi si vol continuar treballant que en demani un altre.

Teniu una cartolina per anotar els dubtes i comentaris o observacions.

- 20 minuts de treball petit grup
- Resolem dubtes gran grup
- 30 minuts de treball petit grup

Feu bona lletra ens emportarem la feina que heu fet i la inclourem al Manual 😊

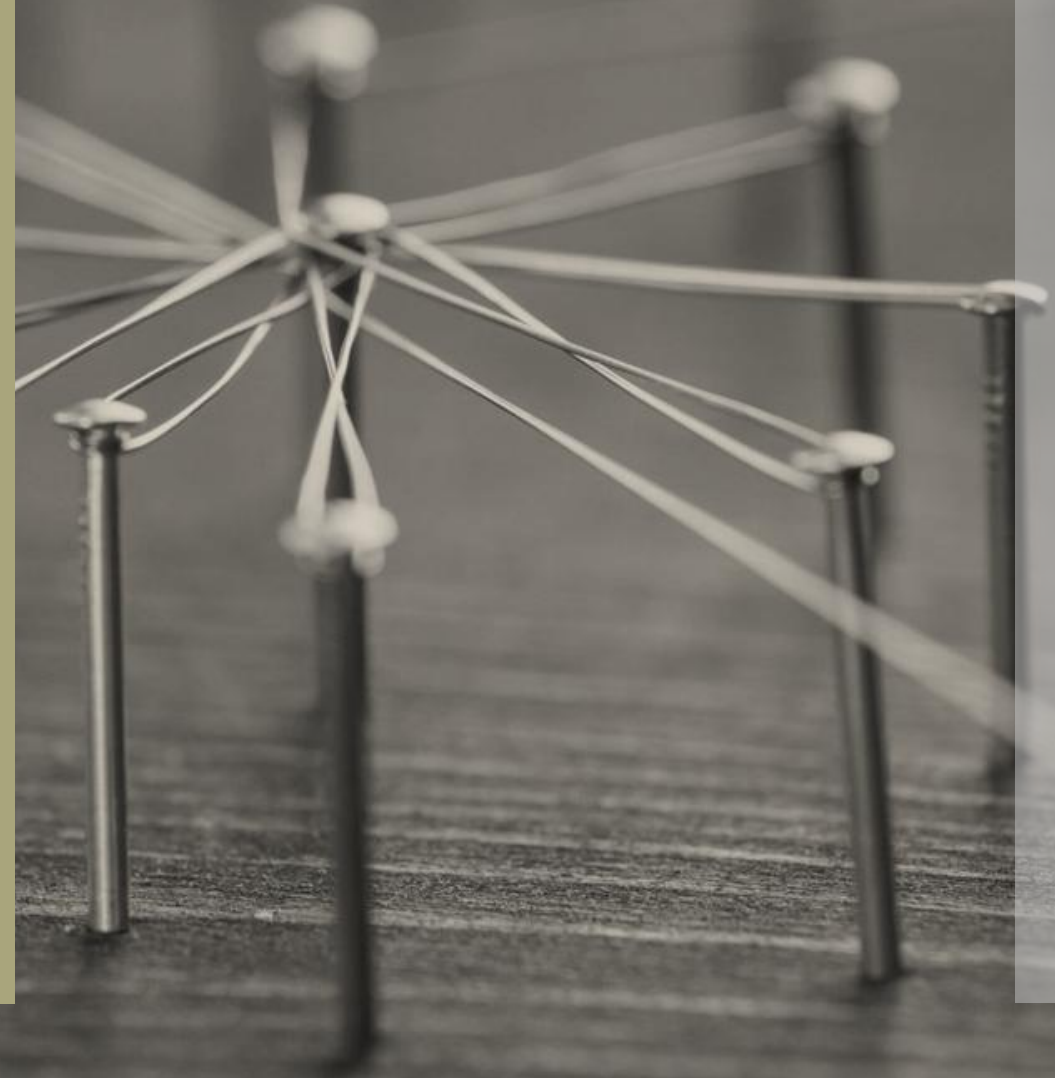
5.-POSADA EN COMÚ I PETICIÓ...

Voleu compartir algun indicador?

Què us ha resultat més difícil a l'hora de pensar en els indicadors d'avaluació?

Voleu compartir algun dubte que us hagi sorgit al grup?

Què us seria més útil que incloguéssim al Manual?

Voleu col·laborar amb les vostres imatges?

Enviar imatges a labaula@labaula.org

SITUACIONS D'APRENTATGE MARC		TIPOLOGIA D'IMATGES
1	LLENGUATGES LITERARIS	Col·laboradores
2	LLENGUATGES ARTÍSTICO-PLÀSTICS	Col·laboradores
3	LLENGUATGES MUSICALS	Col·laboradores
4	COS I MOVIMENT	Col·laboradores

Voleu
col·laborar
amb les
vostres
imatges?

Enviar imatges a
labaula@labaula.org

SITUACIONS D'APRENTATGE MARC		TIPOLOGIA D'IMATGES
5	PENSAMENT CIENTÍFIC / EXPLORACIÓ DEL MEDI NATURAL	Col·laboradores
6	JOC MANIPULATIU I MATEMÀTIC	Col·laboradores
7	JOC SIMBÒLIC	Espais de joc simbòlic: caseta, cuineta, nines, cotxes, taller, perruqueria, metge, etc. Global i detall dels elements.
8	TRANSICIONS	Moments d'acollida i comiat, disposició específica de l'espai i de l'educadora. Trobades de grup, activitat de bon dia o altres. Llevades.

Voleu col·laborar amb les vostres imatges?

Enviar imatges a labaula@labaula.org

SITUACIONS D'APRENENTATGE MARC	TIPOLOGIA D'IMATGES
<p>9</p> <p>HIGIENE , AUTOCURA PERSONAL i DESCANS</p>	<p>Canvi de bolquer: disposició canviador, elements per al canvi, modalitats canvi: estirat, dempeus, a terra,... Participació infants.</p> <p>Control d'esfínters/Ús del vàter: WC acollidor i a la mida dels infants, seqüències, disposició elements, etc.</p> <p>Rentar mans i cara: processos, piques amb mirall, disposició elements, participació infants.</p> <p>Mocar-se: procés, espais de neteja de mocs, assistència educadora, realització autònoma.</p> <p>Vestir-se / Desvestir-se: espais endreça sabates/jaqueta, processos autònoms realitzats pels infants.</p> <p>Ordre i endreça: sistemes emmagatzematge i endreça de materials, disposició en mobles, accessibilitat, realització autònoma per part dels infants,...</p> <p>Descans: disposició i ambientació dormitori/espai descans, elements de calma, accessibilitat, etc.</p>

Voleu col·laborar amb les vostres imatges?

Enviar imatges a labaula@labaula.org

SITUACIONS D'APRENTATGE MARC		TIPOLOGIA D'IMATGES
10	ALIMENTACIÓ	<p>Tast de fruita: diferents presentacions / metodologies</p> <p>Estona de dinar: posar el pitet / seure a taula/servir menjar/ posar aigua/ repartir pa o fruita/escurar el plat/ deixar plats o coberts a espai preparat/ recollir pitet/</p>
11	DESCOBERTA DE L'ENTORN SOCIAL I CULTURAL: FESTES I TRADICIONS	<p>Racó a l'estança de festes o tradicions.</p> <p>Festa amb participació de famílies a l'estança i/o escola.</p> <p>Participació a festes del barri/ poble.</p>
12	AUTOCONEIXEMENT I VIDA AMB ELS ALTRES	<p>Racó d'autoconeixement (miralls)</p> <p>Racó de gestió dels conflictes, retorn a la calma, expressió emocions</p> <p>Racó d'evocació vida família (àlbum personal, fotos famílies)</p> <p>Racó treball emocions</p>

MOLTES GRÀCIES PER LA VOSTRA CONTRIBUCIÓ!

MOLTES GRÀCIES!

